

פרשת מסעי/הגאון רבי בן ציון מוצפי

לחנות 42 תחנות. כל ה 42 תחנות הללו מוזכרות בפרשה. ויש בהם סודות. כך

מובא בשם הזוהר ובשם המקובלים, שבכל תחנה ותחנה היו צריכים לחנות שם כי היו שם חלקים של הנשמות שלהם ושלנו והיה צריך לברר אותם ולהוציא אותם מאותם מקומות ולפי כמות חלקי הקדושה שהיו שם היו צריכים לצאת. כך התורה אומרת, או יום או יומיים. יש מקום שחנו יום או יומיים או

חודש או כמה שנים. למה? לפי מספר הברור שנגזר עליהם שם. כמו שהזוהר

אומר לגבי העולם הזה. אתה רואה אדם גר באיזה עיר מסויימת דר באיזה דירה, יש מסכן שעובר דירה כל פעם ויש שגר באותה דירה מתחילת ימיו ועד סוף ימיו. מה העניין? יש לו חלקים שהוא צריך לברר אותם באותו מקום שהוא גר. בכל מקום שאתה עובר, גם מקומות עבודה זה מקומות שאתה צריך לברר. אפילו אסיר בבית הכלא, ללא עוול בכפיו, כך נגזר עליו מן השמיים שיהיה בכלא כדי לברר את אותו בירור שהוא צריך לברר שם.

זה הסוד של מ"ב מסעות. לכן, אומרים בערב פסח את 42 המסעות. ערב פסח זה יום שבו יצאנו ממצריים, זה מסוגל לברר את אותם בירורים שיש על כל אדם לברר, כל שנה מחדש כי עדיין לא בא משיח. יבוא המשיח, שבת וינפש. בינתיים מה נעשה צריך לברר. לכל

אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם--לְצַבְאֹתָם: בְּיַד-מֹשֶׁה, וְאַהֲרֹן ב. וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת-מוֹצְאֵיהֶם, לְמִסְעֵיהֶם--עַל-פִּי הַשֵּׁם; וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם, לְמוֹצְאֵיהֶם. ג. וַיִּסְעוּ מֵרַעְמָסֶס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן: מִמְּחַרַת הַפֶּסַח, יָצְאוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמֶה--לְעִינֵי, פֶּל-מִצְרַיִם. ד. וּמִצְרַיִם מִקְבָּרִים, אֶת אֲשֶׁר הִכָּה הַשֵּׁם בָּהֶם--כָּל-בְּכוֹר; וּבְאֵלֵהֶם, עָשָׂה הַשֵּׁם שְׁפָטִים. ה. וַיִּסְעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵרַעְמָסֶס; וַיַּחֲנוּ, בְּסֹכֶת. ו. וַיִּסְעוּ, מִסֹּכֶת; וַיַּחֲנוּ בְּאֵתָם, אֲשֶׁר בְּקֶצֶה הַמִּדְבָּר .

המפרשים עומדים תמהים ושואלים, מה קרה פה? הפרשה מתארת 42 מסעות. אם לא היה חטא העגל והוצאת דיבה על הארץ מייד היו מגיעים על כנפי נשרים לארץ ישראל. והיה נבנה בית המקדש והיה לנו חג של תשעה באב. והיינו עם

משה רבינו ששים ושמחים. והתורה לא היתה משתכחת ונאבדת, היינו לומדים את התורה כמו בגן עדן. בעוונותינו הרבים קרה מה שקרה ונגזר עליהם

תחנה יש שם וסיבה. והשם מרמז על הסיבה. מי שרוצה להתענג ילמד בשבת באור החיים הקדוש.

מה המשמעות בפסוק ב' וַיִּכְתֹּב מִנְּשָׂה אֶת-מוֹצְאֵיהֶם, לְמִסְעֵיהֶם

הפסוק אומר ואלה **מסעיהם למוצאיהם.**

מה פירוש "ואלה **מסעיהם למוצאיהם**" ?

וגם הופך את הלשון בהמשך, **מוצאיהם למסעיהם.**

המפרשים, נבוכו כל אחד בביאור של הפסוק הזה. יש שאמרו, שכאן עושים ישראל רצונו של מקום וכאן במקום שישראל לא עושים רצונו של מקום. שעושים ישראל רצונו של מקום, ואלה מסעיהם למוצאיהם. כלומר, הם נוסעים כדי להוציא משם את מה שצריך. יש בזה תועלת. כמו אדם שנסע למדינה להביא סחורה והביא משם סחורה טובה והוא מרוצה. יש תועלת. או אדם שמצא אישה טובה זוכה לחיים טובים. הגמרא אמרה הזוכה לאישה טובה ימיו כפליים. המסע יש לו תוצאה. אדם בא לעולם הזה עשה **מוצאיהם למסעיהם.**

אבל ישראל היה ביניהם הרבה ערב רב ועם הארץ. אלה נסעו ולא יצא מזה שום תועלת.

יש שפרשו בדרך אחרת.

לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו.

ישראל יצאו ממצריים. הם לא ידעו לאן הם הולכים. שמעו שהם צריכים להגיע להר סיני. הם לא ידעו איפה זה הר סיני. משה רבינו מספר להם שהם עולים לארץ ישראל ארץ זבת חלב ודבש.

במלחמת ששת הימים הירדנים הארוכים ירו עלינו 40000 פגזים. חס ושלום השכונות יכלו להימחק. אולי עשרה

מצוות למד תורה זיכה את הרבים עשה מה שהיה בכוחו לעשות, זה נקרא, מסעיהם למוצאיהם. ביום שיוצא מפה יוצאים כיתות כיתות של מלאכי השרת שרים לפניו שמחים לפניו מזמרים לו ואומרים שאו שערים ראשיכם.

אבל יש הפוך, שלא עושים רצונו של מקום, אלה מה נקרא ?

מוצאיהם למסעיהם.

כלומר, התוצאה לא היתה כלום. רק היה מסע. מסע בחינם. נסע קנה כרטיסים, והכין מקום, ולא עלה בידו כלום. זה מסכן לא עשה מאומה. לא יצא לו מאומה מאותו מקום. הלך למקום עבודה כזה ונכשל, הלך לעוד מקום עבודה וסדרו אותו. הלך לגור במקום כזה ויצא לו קוץ והלך לגור בשכונה אחרת ויצא לו שכן רע. זה נקרא **מוצאיהם למסעיהם.**

מדוע הפסוק הביא את שניהם ?

רוב המפרשים כתבו "ויכתוב **משה את מוצאיהם למסעיהם**". משה רבינו ידע ברוח קדשו כל מקום ומקום איזה תועלת יש ממנו, אז כתב את שמות המקומות "

בתים ניזוקו. אח"כ המצרים השאירו את הנעליים וברחו. הם השאירו טנקים עם הנילונים שעליהם. הרוסים שלחו להם טנקים והם אפילו לא ידעו להפעיל אותם. וזה נפל ישר לידיים של צה"ל. מנחם בגין, אמר: אתה קוסיגין שלחת לנו מתנות יפות. קבלנו 50-60 טנקים. למה אתה שולח את זה למצרים, ואז מהמצרים זה מגיע אלינו ? היית שולח את זה ישר אלינו. תחסוך לך דלק. תודה לך. אותו דבר גם פה. ישראל יוצאים ממצריים, משה אומר להם, אנחנו יוצאים ממצריים לארץ זבת חלב ודבש. ונקבל את התורה. הם יכולים להבין, מה זה לקבל את התורה ? לא. הם לא יודעים. אז ממה הם היו שמחים ? שמתפטרים

מהמצרים. המצרים העבידו אותם בפרך. הגמרא אומרת שחמישים אחוז מישראל היו נכים. יענו אם היה ביטוח לאומי היה פושט את הרגל. בלי אצבעות, בלי עיניים, אחד בלי אזניים, בלי רגליים, אחד הכתף שלו חתוכה. ושעמדו על הר סיני התרפאו כולם. הגמרא דורשת פסוק פסוק, כל העוורים נפתחו עיניהם. כל החרשים חזרה השמיעה שלהם. וכן על זה הדרך. ויציבו תחתית ההר, כל הפסחים צמחו להם רגליים חדשות. ועמדו למרגלות ההר והקשיבו ושמעו והבינו וקבלו חכמה. אז היה הכל כמו שצריך. אז ישראל שהיו יוצאים ממצרים היו סופרים, יום אחד לא ראינו את פרעה. יומיים לא ראינו את פרעה, שלושה ימים לא ראינו את פרעה. שמחים שיצאו. זה פירוש ואלה מסעיהם למוצאיהם. כמה זמן אנחנו ללא שיעבוד ? יום, יומיים, 12... יום ללא השעבוד. איזה יופי. תוציא שיבס נשתה. תוציא ארק נשתה. תביא פיצוחים. אבל משה רבינו לא סופר את היציאה ממצרים הוא סופר את ההליכה להר סיני. הוא סופר כמה ימים נשאר להגיע להר סיני. לכן "

בַּיּוֹמֵינוּ מִיִּצְאֵינוּ מִמִּצְרַיִם, לְמִסְעֵיהֶם." לנקודת היעד. יש עוד כך וכך ימים ליעד. אבל לישראל אין מושג לא מסיני ולא מארץ ישראל אז הם סופרים ממה שיצאו ממצרים.

בזמן שישראל עושים רצונו של מקום, הגמרא אומרת, אחרים עושים את העבודה שלנו. כמו שהפסוק אמר, **ועמדו זרים ורעו צאנכם.** הגמרא שואלת, יש ויכוח בין רבי שמעון בר יוחאי לבין רבי ישמעאל, האם צריך ללמוד תורה כל היום או גם לעבוד ? אז רבי שמעון בר יוחאי אומר, שצריך ללמוד כל הזמן ורבי ישמעאל אומר, ילמד חלק מהזמן ויעבוד חלק מהזמן. אומר רבי ישמעאל לרבי שמעון, אם הוא ילמד תורה כל הזמן, מי יזרע לו את השדה ? מי יחרוש ? מי יקצור ? אמר לו רבי שמעון, אל תדאג, הקב"ה ממציא

עובדים זרים ורעו צאנכם. מאז היה המושג של עובדים זרים. הכסף ירד מהשמיים. לקב"ה יש המון דרכים איך לפתור את העניין הזה. הגמרא אומרת, זה כשעושים רצונו של מקום. אם לא עושים רצונו של מקום, לא רק שאחרים לא עובדים בשבילנו. חס ושלום, אנחנו עובדים בשביל אחרים. זה מה שקורה היום. אתה עובד משלם מיסים, ואויבי ישראל ניזונים מזה. אנחנו מפרנסים אותם. העיריות מעלות את הארנונה ולוקחים את הנוער ומשחיתים אותו. הכסף שלנו מתבזבז על ידי אחרים. אם נזכה הכסף שלנו ילך לצדקה, למקומות קדושים. למקומות טובים. חס ושלום אדם שאין לו זכות, הממון שלו הולך לארנוניות ולמיסים והם משתמשים בזה לדברים אסורים.

הרמב"ם שואל, באיזה טעם התורה מונה את ה 42 מסעות ?

לאיזה צורך ? התורה איננה ספר הסטוריה.

שלא יבוא איזה גוי או יהודי טיפש בסוף הדורות ויגיד שיציאת מצרים היתה טבע. הרי הם כופרים בניסים. אומרים שקריעת ים סוף היתה צונאמי. יבואו רשעים ויתחילו להגיד שהכל היה טבע. התורה רשמה את כל המקומות. לך עכשיו למדבר סיני ותמצא שם את המקומות שחנו שם ישראל. תמצא איפה זה רתמה, איפה לבנה איפה זה ריסה. ונראה אותך אם תוכל לחיות שם אפילו יום אחד. אז איך 600000 אנשים, מלבד הנשים והטף עברו את כל השטח הזה במשך 40 שנה. זה וודאי נס. היה להם עננים. היה להם באר. מפה תבין שהכל היה נס ולא טבע. שלא יבוא איזה רשע ויאמר, זה קרוב לאיזה יישוב. אז לך ותראה זה לא קרוב לשום יישוב. מכאן תדע שהכל נס ומופתים. שמלתך לא בלתה, ורגלך לא בצקה. פעם כתוב רגלך לא בצקה ופעם כתוב לא בלתה נעלך מעל רגליך, אז היה להם נעליים

או לא ? אלה שנולדו במצריים, קנו את הנעליים של מצריים, made in jift, אז יצאו ממצריים עם נעלים. נעליהם לא בלו. התינוק גדל הנעל גדלה איתו. היתה מגיעה השבת הנעליים היו משנות את צבען. אבל אלה שנולדו במדבר, אין להם נעלים. לא היו סנדלרים במדבר. אז הלכו יחפים. כמה שהלכו על החול החם רגלם לא בצקה. נשאר רגליהם נעימות והעור שלהם תקין.

רבי יוסף שאול נתמון עליו השלום, היה גאון גדול לפני 200 שנה ברוסיה. הוא כותב, למה התורה הביאה את המ"ב מסעות ? בשביל לזכור שאסור לחזור למצריים. לכן, התורה הקדושה כתבה את כל המסעות. מי משגיע למצריים עובר שלוש עבירות מהתורה. שלוש פעמים יש אזהרה בתורה לא לשוב למצריים. מי שנוסע למצריים עובר שלוש עבירות ביום. כך כותב, רבי אברהם, בנו של הרמב"ם. על הרמב"ם היתה גזירת מלך שעליו להתגורר במצריים. ישב בה 30 שנה. והיה חותם באגרת שלו, משה בן רבי מימון הספרדי העובר כל יום שלוש עבירות מהתורה. כל כך היה קשה לו שהיה צריך להתגורר במצריים. והסמ"ג (ספר מצוות גדול) כתב, ויותר חמור האיסור, מי שנמצא בארץ ישראל ונוסע מארץ ישראל למצרים. הוא עובר על התורה הקדושה בצורה בוטה. אם הולך להציל נפשות מותר. לפדות שבוי. או יהודים שלא יודעים תורה ללמד אותם תורה. מותר. צריך לזה היתר מרבנים. לא סתם כל אחד יחליט מה מותר או אסור.

הכתב סופר אומר, מה זה מ"ב מסעות בארבעים שנה ?

לא מובן.

יצאו בכוח ויצאו לצבאותם.

במשך 40 שנה להספיק 42 מקומות זה משהו מדהים.

הרב צרור המור, רבי אברהם סבע, חכם גדול מחכמי ספרד. הוא הכיר את רבי יוסף קארו בהיותו ילד. הוא, מסכן, היה מהגולים בספרד שגזרו עליהם להמיר את דתם. ואם לוא יהרגו אותם. הסכימו למות ולא להמיר את דתם. זה היה בתשעה באב רנ"ב, לפני 500 שנה. לפני 721 שנים גם הצרפתים הארורים גרשו את היהודים. גם הבריטים הארורים. הכל היה בתשעה באב. על זה נאמר **כל רודפיה ישיגוה בין המצרים**. אז ביום תשעה באב עזבו את ספרד והלכו. הם היו בער טוליטולה, היא טולדו של היום. כל משפחת טולדו הם יוצאי אותה עיר. הם גזרו על עצמם שלא יחזרו לספרד. טולדו no. זה פירוש השם טולדו. כמה השקיעו שם, היהודים בנו אותה ושכללו אותה, פתאם אומרים להם להמיר את דתם או להסתלק. 300000 יהודים. יצאו ברגל משם. 200000 נרצחו ע"י האיניקזויציה. עוד 20000 המירו את דתם בסתר. אנוסים. עד היום יש צאצאים שלהם בדרום אמריקה. והם צמים בעשרה באוקטובר. הם לא יודעים שזה עשרה בתשרי. מסכנים. על זה אנחנו צריכים להתפלל על היהודים שיעלו לארץ ישראל, **מקבץ נדחי עמו ישראל וישבו לציון ברינה**. הראש אומר, הם רוב ישראל יהיה פה, אוטומאטית בית המקדש יבנה. אוטומאטית תהיה הגאולה. מה נעשה שיש יהודים שיושבים על הכסף והזהב שם ולא באים. רבי אברהם סבע נדד עד אפריקה וחיבר את חיבורו **צרור המור** על התורה. והרבה מגדולי ישראל מצטטים את דבריו. כאן בפרשת מסעי הוא כותב, ודע שלא לחינם התורה כתבה את כל המסעות. אני עברתי תלאות. אשתו מתה עליו בדרך. אח"כ ילדיו הקטנים נחטפו על ידי הנוצרים ונשאר לבדו. מסכן. "אפילו בגדי אשר עלי גנבו אותם. נשאר רק עורי על בשרי." איזה אנשים יהודים רחמנים נתנו לו בלויי סחבות, לעטוף את מערומיו. כשהגעת לפרשה זו התנחמתי. אמרתי אני מסע אחד או שניים עברתי,

אבל ישראל 42 תחנות. ויסעו ויחנו. מה זה ויחנו ? שהיתה להם נחמה בתחנה שם. כשקראתי את זה קבלתי תנחומים. תראו איזה איש צדיק. איזו אמונה. זכותו תעמוד לנו.

רש"י עליו השלום, מפרש מקומות בודדים. למשל, מצרים מקבלים, טרודים באבלם. בעזרת ה', יהיה להם הרבה אבל. "ויחנו ברתמה", על שם לשון הרע של מרגלים. שנאמר, "מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה חיצונית שנונים עם גחלי רתמים". מה זה גחלי רתמים ? זה עץ שנקרא רותם. אצל מי זה כתוב שיושב תחת רותם אחד ? דבורה הנביאה. וגם אליהו. רותם זה עץ מיוחד. הגמרא אומרת, אם אתה מדליק את עץ הרתם הוא בוער 12 חודשים. מי שמדבר לשון הרע מאכילים אותו גחלי רתמים. איפה ראינו ? עליו השלום ישעיה הנביא, בפרק ו', "**אוי לי כי נדמיתי כי איש טמא שפתיים אנוכי ובתוך עם טמא שפתיים אנוכי יושב.**" "ויעוף אלי אחד מן השרפים", מה זה שרפים ? מלאך ששורף בפה שלו. ובידו רצפה. רצפה זה גחל. ומלקחיים לקח מעל המזבח. הגמרא אומרת, הגחלים האלה עם המלאך יגע בהם שלא באמצעות מלקחיים הוא ישרף. רתמה, רש"י אומר, זה חיצונית שנונים עם גחלי רתמים.

כאן כתוב "**ויסעו מחצרות ויחנו ברתמה**". בספר שמות כתוב **ויחנו במדבר פארן**. אומר רש"י, זה שקרא לזה רתמה זה כינוי על שם גחלי רתמים. כיוון שדברו לשון הרע על ארץ ישראל. מתי זה היה ? בליל תשעה באב שחזרו המרגלים. ואז נגזר עליהם ששם ימותו. אז רתמה זה לא השם שלה. רתמה זה מדבר פארן, רק על שם מה שקרה זה נקרא רתמה.

במסכת יומא, הגמרא אומרת, למה בבבל התורה גזרה אחרי שימלאו 70 שנה נגאלים? ולמה עכשיו לא נזכר בשום מקום הגאולה שלנו ? למה ?

ראשונים שנגלה עונם, הגמרא אומרת, מה היו עושים דור הבית הראשון ? חטאו בעבודה זרה, חטאו בגילוי עריות, חטאו בשפיכות דמים, אז זה היה בגלוי, לכן גם הגאולה בגלוי. 70 שנה היו בבבל. אבל הפעם הזאת לא נגלה עונם. כל אחד אוכל את השני. לכל אחד מחשבות על השני, שנאת חנם. אז לכן לא נגלה קיצם.

אומר רבי שלמה קלוגר, בדורות הקודמים היה ניכר שהוא יהודי. לפי הזקן, הפיאות כיסוי הראש. אבל החורבן הזה, גלות אדום, אתה לא יודע האם זה יהודי או לא.

והיה אשר תותירו מהם יהיו לשכים בעיניכם וצנינים בצדכם וצרו אתכם.

אחר כך התורה אומרת, כל הגויים שנמצאים פה, אל תשאיר אף אחד. לא תחיה כל נשמה.

מה זה **לשכים בעיניכם וצנינים.. ?**

זה מחטים, כלים חדים שיכולים לגרום נזק.

אלה אויבים סמויים, הוא בא מחבק אותך ופתאום תוקע סכין בגבך. תיזהר מהזרים האלה. כשהאויב גלוי אתה יכול לטפל בו.

התורה שלנו קדושה הכל יש בה.

פטירת אהרן הכהן.

פלא פלאים שזה תמיד יוצא בשבת של הפטירה שלו. ראש חודש אב.

אחרי זה התחילה התורה לתאר את גבולות הארץ.

לרב תרבו את נחלתו...זאת הארץ. מדבר צין על ידי אדום, יש אומרים זה עקבה.

אילת זה כן ארץ ישראל.

ואם נכנסתי לים סוף האם זה נחשב חוץ לארץ?

אם תמשוך חוט ישר מראש הנקרה עד לים סוף, המים שבתוך הקו זה ארץ ישראל. המים שמחוץ לקו זה חוץ לארץ.

ומחה על כתף ים כנרת.

מה זה **ומחה** ?

האבן עזרא, עליו השלום, הוא היחיד שפירש את המילה הזאת. הוא אומר "ומחה" זה כבר קדמוני שעשו שם תבירתא מגזרת ימחאו כף. מה התכוון כאן האבן עזרא שם תבירתא מגזרת ימחאו כף?

התחילו כל המפרשים לפענח את כתב החידה זה. עד שבא רבי יוסף שאול נתנזון ואמר, אני בדקתי, בכל התנ"ך יש עוד 3 מקומות שבהם כתוב "ומחה":

1. ומחה על פני המרים המאררים. בסוטה.
2. ומחה ה' את שמים מתחת השמים.
3. בנביא, ומחה ה' דמעה על כל פנים. משיח בא אין מתים יותר ואז אין דמעות.

בשלושתם הפירוש הוא מחיקה.

אז מה זה פה? זה לא מחיקה. הגבול היה הולך צפונה עכשיו, תבירתא, זה מקום מיוחד. האבן עזרא חי לפני 900-850 שנה. תבירתא, זה תשבור. אתה אומר לנהג "סע ישר אחרי 27 ק"מ תשבור ימינה." מאיפה זה יצא? מפה.

ר' משה חגיז, עליו השלום, היה רבה של ירושלים, לפני 300 שנה. כתב ספר "פרשת אלה מסעי". כל הספר על ארץ ישראל. הוא היה גאון גדול. הוא נסע לטורקיה לאסוף כסף ליהודים של ירושלים. בנה את העיר העתיקה. דאג לעניים. דאג לארץ ישראל. מה לא עשה? הוא כותב בספרו, למה הלוויים לא

קבלו נחלה. הרי התורה אומרת, שחלקו את כל השבטים, ובחוץ לארץ מעבר לירדן נתנו לראובן ולגד, ולחצי שבט מנשה. ופה 9.5 שבטים התחלקו והלוויים אין להם נחלה בתוך ישראל. למה ללוויים אין נחלה? יש סיבה אחת, כל מי שסבל במצריים מכות מהמצרים קיבל אדמה בארץ ישראל. הלוויים לא היו בשיעבוד. לכן, גם היו מעטים. השבט הכי קטן הוא שבט לוי. למה? לא סבלו את צער השיעבוד אז לא קבלו אדמה בארץ ישראל.

הגמרא אומרת, ארץ ישראל נקנית ביסורים.

אחרי זה מדבר על מי שרצח בשוגג. גואל הדם.

מי שרצח בשוגג יש הלכות מיוחדות. הגמרא במסכת מכות דנה על כל הפרטים. אם זה דרך נפילה... הוא צריך לברוח להרי המקלט. אם הוא הספיק ראשון להגיע לערי המקלט אז גואל הדם לא יכול לעשות לו מאומה. אבל אם גואל הדם, שהוא אחד מקרובי המשפחה של הנרצח הרג אותו אז אין לו "דמים". רבי עקיבא אומר, אם גואל הדם ברח מעיר המקלט אפשר לרצוח אותו. מאיפה למד את זה? כתוב "ירצח גואל הדם". לא אמר ירצח גואל הדם. ירצח. באו חכמים ואמרו, גואל הדם כל עוד הוא בעיר המקלט הוא מוגן. למה הוא מוגן? יש לו אות ו'. בגלל שכתוב ורצח ולא כתוב ירצח. אנחנו הולכים לשאול את הרוצח הראשון, את קין. קין בקש רחמים מהקב"ה. ר' צדוק הכהן, שצם 40 שנה כדי שירושלים לא תיחרב, אומר בגמרא, שקין רצה להילחם בקב"ה. דבר ראשון הוא הביא פשתן שמכחיש את הארץ, כי הוא לא רצה שהקב"ה יהיה על הארץ. חס ושלום, קין רצה סילוק שכניה והוא ישלוט פה במקום ה' יתברך. דבר שני, הוא ספר כמה נפשות היו בעולם. 7 נפשות היו בעולם. אדם וחווה, קין ואשתו, הבל ושתו תאומות. אז הוא אמר, 7 זה

על פי הגילאים. מה העניין? מדוע דיבר פעם לפי הגילאים ופעם לפי החכמה?

רש"י אומר זה בשווה. ר' זלמן מוילנא אומר, פעם אחת, זה כשהיו רווקות. שאישה רווקה אף פעם לא מגלה את הגיל שלה. כאן הן כבר נשאו, אז לא פחדו להגיד את שמן. כשהיה לפי חכמתן, אז היה חשש שתיסוב נחלה ממטה למטה.

יש מעשה נורא עם הגאון מוילנא. בא אליו עשיר גדול ואמר לו, יש לי בת יפה וחשובה. בא איזה בחור חשוב מאד ואמר, אני רוצה את הבת שלך ולא רוצה נידוניה. אל תתן לי אגורה. רק תתן את הבת. אמר לו הגאון מוילנא, אל תאמין לו. למה? הביא לו מעשה מבנות צלופחד. למה התורה אמרה, **לבני דודיהן יהיו לנשים? ולא תסב נחלה לבני ישראל ממטה אל מטה..?** יתחתן איתן איזה מישהו ויגיד להן, רגע, אתן קבלתן ירושה מאבא שלכן, מצלופחד בן חפר, תביאו לי את זה. והוא יהיה משבט אחר ותעבור כעת אדמה משבט אחד לשבט אחר. ומסתבר. אבל בסוף הן התחתנו עם בני דודיהן, אותו שבט, שבט מנשה בן יוסף.

רואים שבסוף אישה תובעת חלק בירושה. לא יעזור לך. הוא ימות יעשו לו צרות צרורות, יבוא החתן או שישלח את אשתו, יעשו לך צרות, יוציאו אותך מהקבר, ויקחו ירושה. לכן, בכסף אין שאלות. כאן אתה צריך לעמוד עד הסוף.

אלה המצוות והמשפטים אשר ציווה השם ביד משה אל בני ישראל בערבת מואב על ירדן ירחו

מה זה אלה המצוות?

התחיל **באלה מסעי ישראל** וסיים **באלה המצוות**. לומר, עם ישראל יחיה, אפילו שהם מכים בנו, אפילו שאנחנו נמצאים בימי בין המיצרים. אבל אנחנו

כנגד שבע ספירות. כנגד שבעה ימים בשבוע, כנגד שבעה כוכבי לכת. אז הקב"ה שם פה שבעה כדי לשלוט על השבעה. אני אהרוג אחד, הקב"ה חס ושלום, חלילה וחס, כאילו לא ישלוט. כך אומר רבי צדוק. אבל לא עזר לו. ובכל זאת. תראה כמה הקב"ה רחום וחנון. בא קין והתפלל לפני ה'. והשאיר אותו. וישם ה' לקין אות לבלתי הכות אותו. איזה אות? המדרש אומר, אות ו'. מה פירוש אות ו'? אמר לו אני מוסיף אות ו' בשמך. במקום קין, קנוי. מהיום אתה רכושי, אף אחד לא יכול לנגוע בך. גם לא גואל דם.

אימותיהם של הכהנים היו מביאות לחם ומזון לגואל הדם. למה? כי הרוצח, עד מתי יושב? עד מות הכהן הגדול. מה עשה הכהן הגדול מסכן? כל יום גואל הדם אומר, הלוואי ימות הכהן הגדול, הלוואי ימות הכהן הגדול. כל היום הוא מחכה לחדשות. אז שואל רבי יהונתן אייבשיץ, למה שלא הכהן הגדול יביא אוכל לגואל הדם? למה אימותיהם צריכות להביא? מפני שיש הרבה אוכלי חינם שישבו בערי מקלט כדי לקבל אוכל חינם ודירה בחינם. אם הכהנים היו מביאים אז היום יביא כהן אחד מחר יביא כהן שני. אבל האימהות זקנות, היום יכולות להביא שבוע הבא לא יכולות. כך שלא יבואו רמאים ויאכלו על חשבון אחרים.

אם הסנהדרין קובעת גזר דין מוות צריך שיהיה רוב של לפחות שלושה. אם כולם קבעו מוות הוא יוצא לחירות. למה?

אומר ר' שלמה קלוגר, אם פתחו כולם בחובה סימן שזה שקר. השקר לא שותק הוא מכרח לצעוק הוא מכרח להתנגד.

5 בנות צלופחד

פעם שלישית שהן נזכרות בתורה.

רש"י אומר, שהסדר של שמותן משתנה. פעם דיבר לפי החכמה שלהן ופעם דבר

יהודים נחיה לנצח ונזכה לראות בבנין
בית המקדש. יראו עינינו וישמח ליבנו
בקרוב.

והקב"ה יבטל מעליכם כל גזירות רעות
ויגזור עליכם גזירות טובות.

**לעילוי נשמת אהובינו
אפרים שמעון אריאל ז"ל
בן סיגל תחי'**